19 Οκτωβρίου 2026

Άγιος Μνάσων ο αρχαίος μαθητής

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Συναξαριακές Μορφές

Άγιος Μνάσων ο αρχαίος μαθητής

Εορτάζει στις 19 Οκτωβρίου εκάστου έτους.

Βιογραφία

Ο Άγιος Μνάσωνας αναφέρεται στις πράξεις των αποστόλων ως εξής: «Μετὰ δὲ

τᾶς ἡμέρας ταύτας ἐπισκευασάμενοι ἀνεβαίνομεν εἰς Ἰερουσαλήμ· συνῆλθον δὲ καὶ τῶν μαθητῶν ἀπὸ Καισαρείας σὺν ἡμίν, ἄγοντες παρ’ ὦ ξενισθῶμεν Μνάσων τινι Κυπρίω, ἀρχαίω μαθητή» (Πράξ. κα’ 15, 16). Δηλαδή, υστέρα από τις ήμερες αυτές οι Απόστολοι Παύλος, Λουκάς κι οι σύντροφοι τους ετοίμασαν τις αποσκευές τους κι ανέβηκαν στα Ιεροσόλυμα. Εκεί ήρθαν κι από την Καισαρεία μερικοί από τους μαθητές κι έφεραν μάλιστα μαζί τους και κάποιο Μνάσωνα, Κύπριο «αρχαίο μαθητή» στο σπίτι του οποίου επρόκειτο να φιλοξενηθούν.

Από το συναξάρι του μαθαίνουμε πως ο Άγιος Μνάσων γεννήθηκε στην Ταμασό από γονείς ειδωλολάτρες. Κάποια φορά, όταν ήταν πια μεγάλος, οι γονείς του έστειλαν αυτόν μαζί με τον φίλο του Θεωνά στη Ρώμη για να διευθετήσουν τη διαφορά που υπήρχε μεταξύ των ειδωλολατρών του Πολιτικού και του χωριού Πέρα ποιος από τους ψευδώνυμους, ειδωλολατρικούς θεούς, που είχαν προστάτες ήταν ο μεγαλύτερος. Στη Ρώμη οι δύο φίλοι συνήντησαν μερικούς αποστόλους εκ των Εβδομήκοντα οι οποίοι φαίνεται πως κατέφυγαν εκεί μετά τον λιθοβολισμό του Στεφάνου, κι από αυτούς διδάχτηκαν τα περί του Ιησού Χρίστου. Τα λίγα που άκουσαν για την καινούργια θρησκεία, άναψαν μέσα τους βαθύ τον πόθο να γνωρίσουν γι’ αυτή περισσότερα. Για τούτο τον λόγο έσπευσαν να συντομεύσουν τον χρόνο της παραμονής τους στη Ρώμη και να φύγουν για τα Ιεροσόλυμα. Το ταξίδι τους είχε ένα σκοπό: Να συναντήσουν εκεί τον κορυφαίο απόστολο Πέτρο και τον ευαγγελιστή Ιωάννη, για τους οποίους είχαν ακούσει πολλά καλά λόγια και να πληροφορηθούν από το στόμα τους περισσότερα για το αγαπημένο όνομα του Ιησού.

Ο ευγενικός πόθος τους, με τη βοήθεια του Θεού, βραβεύτηκε πλούσια στην Αγία Πόλη. Εδώ οι δύο φίλοι συναντήθηκαν με τον «ἠγαπημένον μαθητήν», τον Θεολόγο Ιωάννη κι από αυτόν άκουσαν καταλεπτώς για όλη τη ζωή και το έργο του Κυρίου. Στο τέλος, αφού έλαβαν και το άγιο βάπτισμα, επέστρεψαν στην πατρίδα τους την Κύπρο.

Σαν έφτασαν στην Κύπρο, με μεγάλη χαρά πληροφορήθηκαν ότι οι απόστολοι Βαρνάβας και Μάρκος και Παύλος είχαν έρθει εδώ προ καιρού κι ανέλαβαν σκληρή οδοιπορία, για να φωτίσουν τις σκοτισμένες ψυχές. Με τη βοήθεια του Αγίου Πνεύματος ο Μνάσων κινήθηκε σε διάφορα μέρη να τους συναντήσει. Ένα πρωί οι κόποι του βραβεύτηκαν. Σ’ ένα σπήλαιο, όπως είδαμε και στον βίο του Αγίου Ηρακλειδίου (βλέπε 17 Σεπτεμβρίου), ο Μνάσων συνήντησε τους αποστόλους μαζί με τον νεοφώτιστο επίσκοπο, του οποίου ο «αρχαίος, αυτός, μαθητής» έσπευσε να γίνει σύντροφος και βοηθός του.

Από το σπήλαιο της Ταμασού, στο οποίο εγκαταστάθηκαν στην αρχή οι δύο μαθητές κι οι συνεργάτες τους, άρχισαν οι σωστικές εξορμήσεις με αποτέλεσμα

«ὁ λόγος ὁ τοῦ Σταυροῦ» να γίνει σε λίγο καιρό πηγή παρηγοριάς και ελπίδος για τις αποκαμωμένες καρδιές. Το φλογερό κήρυγμα ενισχυόμενο από το ζωντανό παράδειγμα μιας άγιας ζωής και τα πολλά θαύματα πρόσθεταν κάθε μέρα και νέες ψυχές στον αριθμό της πρώτης Εκκλησίας.

Πλούσια χαρίτωσε ο Θεός και τον άγιο Μνάσωνα με το θαυματουργικό χάρισμα. Από το συναξάρι του μανθάνουμε πως κάποια φορά που ο άγιος βγήκε από το σπήλαιο όπου έμενε και πήγε στην πόλη είχε περάσει από τον περικαλλή ναό του Ασκληπιού, που βρισκόταν στο κέντρο της Ταμασού. Στο αντίκρισμα του ναού με τα πλούσια αγάλματα η ψυχή του αγίου αγανάκτησε για το κατάντημα των συμπατριωτών του, μα κι όλου του αρχαίου κόσμου. «Τὰ εἴδωλα τῶν ἐθνῶν, ψέλλισε, ἀργύριον καὶ χρυσίον ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων». Κι αφού κοίταξε με παράπονο τα λευκά μάρμαρα του ναού και το αστραφτερό άγαλμα του Ασκληπιού, που ήταν στο μέσο, φώναξε: «Στο όνομα του Ιησού Χριστού, του Υιού και Λόγου του αληθινού Θεού, σε διατάζω να πέσεις και να συντριβείς».

Δεν πρόφτασε να τελειώσει ο άγιος και το θαύμα έγινε. Το άγαλμα του Ασκληπιού, αλλά κι ολόκληρος ο ναός γκρεμίστηκαν την ίδια στιγμή κι έγιναν κομμάτια. Οι ψευδοϊερείς, που βρισκόντουσαν εκεί, και παρακολουθούσαν τα γενόμενα με δάκρυα έτρεξαν και κατήγγειλαν στους Έλληνες ειδωλολάτρες τα όσα είδαν. Κι αυτοί, έξαλλοι από ιερή αγανάκτηση, όρμισαν να συλλάβουν τον Άγιο και να τον σκοτώσουν. Μα ο φλογερός ιεραπόστολος δεν τα έχασε. Με το θάρρος της χριστιανικής πίστεως που πλημμύριζε την ψυχή του, στάθηκε ατάραχος, κοίταξε κατάματα τα μανιασμένα πλήθη, και φύσηξε στο πρόσωπο τους. Μικροί και μεγάλοι με μιας σταμάτησαν κι άρχισαν να φωνάζουν με πόνο: «Τα μάτια μας. Το φως μας. Χάσαμε το φως μας. Λυπήσου μας, άνθρωπε. Πιστεύουμε στον Θεό σου. Συγχώρησέ μας και κάνε μας καλά».

Ο άγιος στις παρακλήσεις τους έσπευσε ν’ ανταποκριθεί. Τους ξανάδωσε το φως τους σφραγίζοντας τον καθένα με το σημείο του σταυρού, κι ύστερα τους βάπτισε. Κι ήσαν όλοι κάπου τριακόσιοι. (Ακολουθία αγίου Μνάσωνος σελ. 16, Ενετίησιν 1774).

Ένα μεγάλο μέρος από την υπόλοιπη ζωή του αγίου Μνάσωνος είναι συνδεδεμένο με τη ζωή του πρώτου επισκόπου της Ταμασού, του αγίου Ηρακλειδίου. Μαζί έμεναν στην αρχή. Στο ίδιο σπήλαιο που χρησιμοποιόταν και ως ναός. Αργότερα ο Μνάσων έφτιαξε δικό του κελί, δίπλα στο κελί του αγίου Ηρακλειδίου. Όμως μαζί του ιερουργούσε, μαζί του προσευχόταν. Με προθυμία τον βοηθούσε. Και σε όλα του ήταν πιστός κι αφοσιωμένος ακόλουθος.

Στο ιεραποστολικό ταξίδι που ανέλαβε ο Ηρακλείδιος στην Πάφο, ο Μνάσων τον

ακολούθησε πρόθυμα και πολύ του συμπαραστάθηκε στο ιερό έργο. Αλλά και στην εκτέλεση θαυμάτων, όπως αναγράφεται στην ακολουθία του, καθόλου δεν υστέρησε από τον άγιο Δάσκαλο του.

Ο Μνάσων, όπως αναφέραμε και στον βίο του αγίου Ηρακλειδίου, ανέστησε την Τροφίμη, τη μητέρα του Αετίου, που από τη βαθιά θλίψη της για τον θάνατο του παιδιού της κτύπησε το κεφάλι στον τοίχο κι έπεσε κάτω νεκρή.

Κάποια άλλη φορά ανέστησε απ' τον τάφο ένα πάλι νεκρό με αποτέλεσμα τετρακόσιοι ειδωλολάτρες να πιστεύσουν και να βαπτιστούν την ίδια μέρα.

Έφραξε το στόμα κάποιου δύστροπου χρεώστη, που μια μέρα άρπαξε ένα πιστό αδελφό και ζητούσε να τον στραγγαλίσει, για να πάρει πίσω ένα ενέχυρο που του είχε δώσει. Ο άγιος Μνάσων του πήρε το χέρι και με γλυκύτητα του είπε: «Άφησε τον, παιδί μου, και θα σου επιστρέψει ό,τι του έδωκες».

Ο δύστροπος όμως και άνομος χρεώστης, που είδε τη στιγμή εκείνη να πλησιάζουν κι άλλοι όμοιοι του, αντί να αφήσει το δυστυχισμένο θύμα του, άρχισε να το πιέζει περισσότερο και να βλαστημά τον Κύριο. Στις ύβρεις και τις βλασφημίες του σκληρού κι άδικου Αλέξανδρου – έτσι λεγόταν ο χρεώστης – ο όσιος του είπε: «Το άνομο στόμα σου, που υβρίζει και βλασφημεί τον δημιουργό, θα μείνει άλαλο και κλειστό. Και το χέρι που επιτίθεται και ζητά να βλάψει τον αθώο, θα ξηρανθεί». Δεν πρόφτασε να τελειώσει ο άγιος τα λόγια του κι η τιμωρία βρήκε τον άνομο και υβριστή. Ο Αλέξανδρος έμεινε άλαλος και ξερός.

Το θαύμα κατατρόμαξε τους παριστάμενους. Μερικοί μάλιστα έσπευσαν να δηλώσουν πίστη στον Θεό του αγίου. Ένας απ' αυτούς ήταν και κάποιος Γελάσιος που επίστευσε με όλο τον οίκο του και βαπτίστηκε.

Το παράδειγμα του μιμήθηκε κι ο Αλέξανδρος. Με δάκρυα που έτρεχαν κι έβρεχαν τα ενδύματα του ζητούσε με διάφορες κινήσεις το έλεος του Θεού. Ο άγιος τον λυπήθηκε. Τον συγχώρησε, τον θεράπευσε και στο τέλος τον βάπτισε.

Στην ακολουθία του αγίου Μνάσωνος αναφέρονται κι άλλα θαύματα. Μερικά είναι και τούτα:

«Μίαν των ημερών» που ο άγιος ξεκίνησε να πάει στο χωριό Πέρα, βρήκε τον ποταμό κατεβασμένο με πολύ νερό. Αφού στάθηκε κι είπε μια προσευχή, έκανε το σημείο του σταυρού και τότε τα νερά στάθηκαν κι ο άγιος πέρασε στην άλλη μεριά σαν τον προφήτη Ηλία, «ἀβρόχοις ποσί».

Θεράπευσε δαιμονισμένους και τυφλούς. Κατέπαυσε τρικυμία και πρόλαβε ναυάγιο.

Σε καιρό ξηρασίας, προσευχήθηκε, κι οι καταρράκτες του ουρανού άνοιξαν κι έπεσαν ευεργετικές βροχές.

Ο άγιος Μνάσων διαδέχτηκε στον επισκοπικό θρόνο της Ταμασού τον δάσκαλο και προστάτη του, τον άγιο Ηρακλείδιο. Με την επιμονή και την ατσαλένια θέληση του, με το κήρυγμα και τα θαύματα του η στρατιά των οπαδών του Χριστού μεγάλωνε καθημερινά και το φως της καινούργιας ζωής απλωνόταν με τη δράση του σ' όλο το βασανισμένο νησί.

Το σωστικό έργο του αγίου συνεχίστηκε ως τα βαθιά του γηρατειά. Όταν πλησίασε ο καιρός ν' αφήσει τον κόσμο και να πάει στον ουρανό, κάλεσε κοντά του τους μαθητές του, κι αφού τους έδωκε χρήσιμες συμβουλές και τους παρήγγειλε να μη λυπηθούν, χειροτόνησε αντικαταστάτη του τον Ροδώνα «ψηφῶ κοινή» όλων των πολιτών της Ταμασού.

Τρεις μέρες μετά τα γεγονότα αυτά, στις 19 του Οκτώβρη, η αγία ψυχή του ταπεινού και σεμνού επισκόπου, εγκατέλειψε τα γήινα και πέταξε για τον ουρανό. Στο άκουσμα το θλιβερό του θανάτου του τα πλήθη των πιστών προσέτρεξαν από όλα τα μέρη, για να αποχαιρετήσουν τον πατέρα τους και να ασπασθούν για τελευταία φορά το τίμιο λείψανο του. Την ώρα του ασπασμού «τυφλοὶ ἀνέβλεπον, χωλοὶ περιεπάτουν καὶ δαίμονες ἔφευγον ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους». Οι μαθητές κήδευσαν το άγιο σώμα «εντίμως και ευλαβώς πλησίον του αγίου Ηρακλειδίου».

Αργότερα ο σεβασμός των χριστιανών προς τον μεγάλο αυτόν άγιο έστησε λίγο πέρα από τον τάφο του ένα μοναστήρι, το όποιο σήμερα δυστυχώς δεν υπάρχει. Μια μικρή εκκλησία υφίσταται μονάχα από την παλιά εκείνη δόξα. Ο Ρώσος μοναχός περιηγητής Βασίλειος Μπάρκι στη περιοδεία του στην Κύπρο το 1735 μ.Χ. αναφέρει ότι λειτουργούσε η μονή με 6 καλογήρους.

Ιερά Λείψανα: Μέρος των Ιερών Λειψάνων του Αγίου βρίσκονται στις Μονές Κύκκου και Αγίου Ηρακλειδίου Κύπρου.

Αγιογραφίες / Φωτογραφίες

Το εκκλησάκι του Αγίου Μνάσων

Πηγή: saint.gr